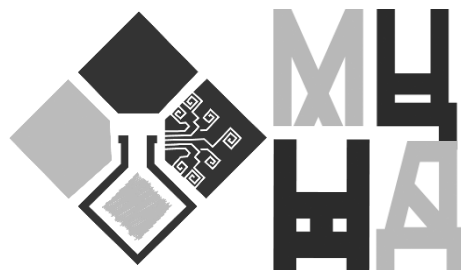

ЗБІРНИК НАУКОВИХ
ПРАЦЬ З МАТЕРІАЛАМИ
IV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ІННОВАЦІЇ ТА НАУКОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ СВІТУ

| 24 травня 2024 рік
м. Запоріжжя, Україна

Вінниця, Україна
«UKRLOGOS Group»
2024

Організація, від імені якої випущено видання:

ГО «Міжнародний центр наукових досліджень»

Номер запису організації в Єдиному реєстрі громадських об'єднань: 1499141.

Голова оргкомітету: Сотник С.Г.

Верстка: Білоус Т.В.

Дизайн: Бондаренко І.В.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Інституту науково-технічної інтеграції та співпраці. Протокол № 37 від 23.05.2024 року.

Конференцію зареєстровано Державною науковою установою у сфері управління Міністерства освіти і науки «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» в базі даних науково-технічних заходів України на поточний рік та бюлетені «План проведення наукових, науково-технічних заходів в Україні» (Посвідчення № 52 від 05.01.2024).

Збірник наукових праць з матеріалами конференції видано офіційно суб'єктом видавничої справи зі **Свідоцтвом ДК № 7860 від 22.06.2023**.

Матеріали конференції знаходяться у відкритому доступі на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA 4.0).

I-57

Інновації та науковий потенціал світу: збірник наукових праць з матеріалами IV Міжнародної наукової конференції, м. Запоріжжя, 24 травня, 2024 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. — Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп, 2024. — 296 с.

ISBN 978-617-8312-30-5

DOI 10.62731/mcnd-24.05.2024

Викладено матеріали учасників IV Міжнародної наукової конференції «Інновації та науковий потенціал світу», яка відбулася 24 травня 2024 року у місті Запоріжжя.

УДК 082:001

© Колектив учасників конференції, 2024

© ГО «Міжнародний центр наукових досліджень», 2024

ISBN 978-617-8312-30-5

© ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2024

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ I. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ, МАКРО- ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ
Ніколайчук О.В.13

ВПЛИВ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ НА НАЦІОНАЛЬНУ ЕКОНОМІКУ
Парчевська В.В.16

СЕКЦІЯ II. ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА СФЕРА ОБСЛУГОВУВАННЯ

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ
Руденко К.С.19

ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ НА ФІНАНСОВУ СТІЙКІСТЬ
ПІДПРИЄМСТВ
Ємельянов О.Ю., Степанків В.З.21

СУЧАСНИЙ СТАН УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВ У СИСТЕМІ
ЦІННОСТЕЙ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ
Бахор О.Р., Русин-Гриник Р.Р.24

СЕКЦІЯ III. ФІНАНСИ ТА БАНКІВСЬКА СПРАВА; ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІК І АУДИТ

ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ТА ВНУТРІШНІМ
КОНТРОЛЕМ: СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ УСПІХУ В СУЧАСНОМУ
БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩІ
Бондаренко Н.М., Курбанова А.О.26

РОЗРАХУНОК АМОРТИЗАЦІЇ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ЗА МЕТОДОМ НА ОСНОВІ
ЧИСТОГО ПРИБУТКУ ВІД ІНШОЇ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
Сук П.Л.29

СКЛАД ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ЇЇ ОСНОВНИХ ФОРМ
Кодач А.М.33

ТРАНСФОРМАЦІЯ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ
Андрусова Н.Ф.36

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ВИПУСКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ Колганова М.М., Литвиненко К.Г., Бачуріна А.А.	39

СЕКЦІЯ IV. МАРКЕТИНГОВА ТА ЛОГІСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

ВПРОВАДЖЕННЯ ЛОГІСТИЧНИХ СТРАТЕГІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АГРАРНОЇ СФЕРИ Римар Н.О.	41
МАРКЕТИНГОВІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОМПАНІЇ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ Хруслов Р.В.	43

СЕКЦІЯ V. МЕНЕДЖМЕНТ, ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

ВИЗНАЧЕННЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ УПРАВЛІННЯ ІТ У ПРОМИСЛОВОСТІ Довгий О.І., Русин-Гриник Р.Р., Вербівський Н.М.	46
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ В УПРАВЛІННІ ПРОЕКТАМИ Савчук Д.О.	48
МЕТОДИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ В МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ Ілик В.Б., Кубіцький С.О.	51
ПОДОЛАННЯ КРИЗОВИХ ЯВИЩ НА ПІДПРИЄМСТВАХ З ДОПОМОГОЮ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ Комлев І.	57

СЕКЦІЯ VI. ПРАВО ТА МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

АЛІМЕНТНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ Вуйцик С.Ю.	59
ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ УЧАСНИКІВ ТОВАРИСТВА З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ Буравська А.А.	63
ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОМ УКРАЇНИ Сорокіна Д.О.	67

ЕТИКО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ Откидач Р.Р.	69
ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В КРИМІНАЛІСТИЦІ: ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ Тарасюк С.В., Костенко М.В.	72
ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ ОФЕРТИ РАЙДХЕЙЛІНГ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ Толюпа В.В.	74
ПОГРОЗА ВБИВСТВОМ Ребрик А.Р.	77
СИСТЕМА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ Антонова А.Ю.	79
ФОРС-МАЖОРНІ ОБСТАВИНИ У ГОСПОДАРСЬКИХ ДОГОВОРАХ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ Калаченкова К.О., Марценюк А.І.	82
ЮРИДИЧНА ПРИРОДА РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ Пучко А.В.	86
СЕКЦІЯ VII.	
ІНСТИТУТ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СУДОВА СИСТЕМА ТА НОТАРІАТ	
АДМІНІСТРАТИВНО-НАГЛЯДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІЛЬНИЧНИХ ОФІЦЕРІВ ПОЛІЦІЇ Тучін С.А.	88
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРОФІЛАКТИКИ ТРАВМУВАННЯ ТА ЗАГИБЕЛІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В КРИТИЧНИХ СИТУАЦІЯХ ПІД ЧАС НЕСЕННЯ СЛУЖБИ В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ Наточій А.Д., Тінін Д.Г.	90
ЕВОЛЮЦІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УКРАЇНІ Диннік Д.С.	93
МІЖНАРОДНИЙ ОБМІННИЙ ДОСВІД ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ В СФЕРІ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Недужко С.С., Тучін С.А.	96
ОСОБЛИВОСТІ ДОПИТУ НЕПОВНОЛІТНІХ Кундій А.Ю., Костенко М.В.	101
ПОПЕРЕДЖЕННЯ І ПРИПИНЕННЯ ПРАВОПОРУШЕНЬ ДОП. УЧАСТЬ У РОЗКРИТТІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ Недужко С.С.	104

ПРАВООХОРОННА ФУНКЦІЯ СУЧАСНОЇ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ДЕРЖАВИ Майсурадзе Р.З.	106

СЕКЦІЯ VIII. ВОЄННІ НАУКИ, НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ

ВАЖЛИВІСТЬ ДОТРИМАННЯ ЗАХОДІВ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНО ТРЕНУВАЛЬНИХ СТРІЛЬБ Марценюк А.С.	108

ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ Шрам А.А.	111

ОСОБЛИВОСТІ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ Хитрий М.С.	113

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ПІШОГО ПАТРУЛЮВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ Кривошея Д.Г.	115

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТІЙКОСТІ І ГОТОВНОСТІ ПОЛІЦІУЙСЬКИХ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ З ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ В УМОВАХ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ Савенко Д.С.	117

РЕАЛІЗАЦІЯ САНКЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ Ткаченко Т.О.	119

РОЛЬ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ У ФОРМУВАННІ БОЙОВОЇ ГОТОВНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПІДРОЗДІЛІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ОЦІНКА ЗНАЧЕННЯ СИСТЕМАТИЧНОЇ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ Анікєєв В.В.	121

СЕКЦІЯ ІХ. БІОЛОГІЯ ТА БІОТЕХНОЛОГІЇ

ПИТАННЯ ІНФОРМОВАНОСТІ ЩОДО БРОНХІАЛЬНОЇ АСТМИ Коц С.М., Коц В.П., Коц В.В.	123

СЕКЦІЯ Х. АГРАРНІ НАУКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВО

АДАПТИВНІСТЬ ІНТРОДУКОВАНИХ СОРТІВ ОЖИНИ ДО УМОВ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ Шубенко Л.А., Леус В.В.	127

КИСЛОТНІСТЬ ҐРУНТІВ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ
Задорожна С.В., Гульванська Н.Л.129

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ СОНЯШНИКУ
Дроздовський А.Б., Огородник Н.З.131

СЕКЦІЯ ХІ. ВЕТЕРИНАРНІ НАУКИ

ПОРІВНЯЛЬНИЙ МОНІТОРИНГ МОРФОЛОГІЧНИХ ЗМІН КЛІНІЧНОГО АНАЛІЗУ
КРОВІ КРОЛІВ ПРИ ОПЕРАТИВНОМУ ВТРУЧАННІ НА ШЛУНКУ З
ВИКОРИСТАННЯМ ПЛАЗМИ ЗБАГАЧЕНОЇ ТРОМБОЦИТАМИ
Коваленко Д.О.133

СЕКЦІЯ ХІІ. АТОМАТИЗАЦІЯ ТА ПРИЛАДОБУДУВАННЯ

АНАЛІЗ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ МІЖ АВТОМАТИЗАЦІЄЮ, КОМП'ЮТЕРНО-
ІНТЕГРОВАНИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ ТА РОБОТОТЕХНІКОЮ
Полятикін А.О., Потапенко А.С.135

СЕКЦІЯ ХІІІ. ЕНЕРГЕТИКА ТА ЕНЕРГЕТИЧНЕ МАШИНОБУДУВАННЯ

СОНЯЧНА ЕНЕРГЕТИКА І ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
Зінченко Д.Р.140

СЕКЦІЯ ХІV. СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ, МОДЕЛЮВАННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ

ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ СТРУКТУРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У МІЖГАЛУЗЕВІЙ СИСТЕМІ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
Піскунова О.В., Савіна С.С., Водзянова Н.К.142

СЕКЦІЯ ХV. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА СИСТЕМИ

ЗАСТОСУВАННЯ ГІПЕРВІЗОРІВ ПЕРШОГО ТИПУ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ЗАХИЩЕНОЇ
ІТ-ІНФРАСТРУКТУРИ
Тимощук В.Д., Долінський А.М.145

ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ
Воробйов А.Р.147

ІНТЕГРАЦІЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ ПЕРЕДАВАЧІВ КЕРУВАННЯ ТА СИСТЕМ ВІДЕОЗВ'ЯЗКУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА НАДІЙНОСТІ БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ Рибаків К.Ф., Лежньов Д.О.	149
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНЕ РОЗПОДІЛЕНЕ ПЛАНУВАННЯ ЗАДАЧ В ЕНЕРГОСМНИХ ОБЧИСЛЮВАЛЬНИХ СЕРЕДОВИЩАХ Михальчук Н.О.	151
ОПТИМІЗАЦІЯ ЕНЕРГОСПОЖИВАННЯ В ГЕТЕРОГЕННИХ БАГАТОЯДЕРНИХ СИСТЕМАХ ЗА ДОПОМОГОЮ АДАПТИВНОГО УПРАВЛІННЯ НАПРУГОЮ І ЧАСТОТОЮ Михальчук Н.О.	154
ОПТИМІЗАЦІЯ ЗБОРУ ТА ОБРОБКИ ДАНИХ У СИСТЕМАХ ІНТЕРНЕТУ РЕЧЕЙ ДЛЯ РОЗУМНИХ МІСТ Цюпа І.І.	157
ПЛАНУВАННЯ ЕКСПЕРИМЕНТІВ ТА МЕТОД РОЮ ЧАСТОК ОПТИМІЗАЦІЇ НЕЙРОМЕРЕЖЕВИХ МЕТОДІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ КРАЙОВИХ ЗАДАЧ Ярош А.О., Кудін О.В.	160

СЕКЦІЯ XVI. ТРАНСПОРТ ТА ТРАНСПОРТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

РОЗРОБКА МЕТОДУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ ПАРАМЕТРІВ РУХУ ЛІТАЛЬНОГО АПАРАТУ В УМОВАХ ПОТОКУ ВІДМОВ Мадонич А.О., Пеньковська Н.С.	164

СЕКЦІЯ XVII. СОЦІОЛОГІЯ ТА СТАТИСТИКА

ВПЛИВ СУРЖИКУ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ: ЗАНЕПАД ЧИ НОВЕ ЯВИЩЕ? Парфьонов І.О.	167

СЕКЦІЯ XVIII. ФІЛОЛОГІЯ ТА ЖУРНАЛІСТИКА

ETNOLINGWISTYCZNE ASPEKTY WSPÓLISTNIENIA JĘZYKA UKRAIŃSKIEGO I POLSKIEGO – WZAJEMNE ODDZIAŁYWANIE I WZORCE JĘZYKOWE NA PRZYKŁADZIE FRAZEOLOGIZMÓW Słoiko D.S.	169
FOSTERING COLLABORATION AND KNOWLEDGE EXCHANGE FOR GLOBAL INNOVATION AND SCIENTIFIC GROWTH Tovma V.R.	173

КОМУНІКАЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ ФАНФІКШЕНУ ПІД ЧАС ВІЙНИ Белік С.О.	175
НІМЕЦЬКА (АВСТРИЙСЬКА) ЛЕКСИКА В ДІАЛЕКТНОМУ ВОКАБУЛЯРІ УКРАЇНЦІВ ЗАКАРПАТТЯ Шетеля Я.М.	179
ПРИЙОМИ ОПАНУВАННЯ ЛЕКСИКИ ЗА ФАХОМ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ТЕХНІЧНОМУ ЗВО Мірошниченко І.Г.	183
РЕКЛАМНИЙ ПРОДУКТ У КОМУНІКАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ: ДО ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ НА ЖИТОМИРЩИНІ Федько І., Башманівський В.	186
РОЛЬ ОСВІТИ ТА ДОСЛІДЖЕНЬ Олійник І.З.	188
СТИЛІСТИЧНІ ФІГУРИ ЯК ЗАСІБ УВИРАЗНЕННЯ МОВЛЕННЯ У ПОВІСТІ ДЖЕРОМА К. ДЖЕРОМА «ТРОЄ У ЧОВНІ» ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ Мордан Е.	190
ФЕМІНІТИВИ Горіна В.І.	193
СЕКЦІЯ ХІХ. ФІЛОСОФІЯ ТА ПОЛІТОЛОГІЯ	
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ЗАХИСТ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ЗАКЛАДІ Кісель О.В., Великодна Є.М.	195
СЕКЦІЯ ХХ. ПЕДАГОГІКА ТА ОСВІТА	
TEACHING CAT TOOLS: ENHANCING EFFICIENCY AND ACCURACY IN TRANSLATION WORKFLOWS Olkhovska A.	198
АКТУАЛЬНІ ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ, ЯК АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ЗДОБУВАЧА МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ Науково-дослідна група: Браткова Л.Б., Лотиш Н.Г., Кравченко Т.Ю., Федін М.В., Павлова В.В.	200

АКТУАЛЬНІ ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ, ЯК АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ЗДОБУВАЧА МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ГРУПА:

Браткова Любов Бориславівна

ORCID ID: 0000-0003-3548-559X

Асистентка кафедри педіатрії

Одеський національний медичний університет, Україна

Лотиш Надія Григорівна

ORCID ID: 0000-0002-0569-5855

канд.мед.наук, доцентка кафедри педіатрії

Одеський національний медичний університет, Україна

Кравченко Тетяна Юріївна

ORCID ID: 0000-0002-2700-8323

канд.мед.наук, доцентка кафедри педіатрії

Одеський національний медичний університет, Україна

Федін Максим Володимирович

ORCID ID: 0000-0001-8856-393X

канд.мед.наук, доцент кафедри педіатрії

Одеський національний медичний університет, Україна

Павлова Вікторія Володимирівна

ORCID ID: 0000-0002-9996-391X

Асистентка кафедри педіатрії

Одеський національний медичний університет, Україна

Академічна доброчесність- це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень [1].

Принципи академічної доброчесності регламентовані на законодавчому рівні України. Відповідні норми вказані у законі України про освіту та Законі Україну про вищу освіту[2-4]. У межах історичного контексту слід зазначити, що ще у стародавньому світі, особливо серед лікарів, академічна доброчесність виражалася через етичні кодекси та присяги, які підкреслювали важливість чесності, конфіденційності та відданості добру пацієнтів. Один із найвідоміших прикладів — Присяга Гіппократа, яка досі вважається основоположним документом медичної етики[4].

Гіппократ, якого часто називають "батьком медицини", жив у Греції у V столітті до нашої ери. Його присяга - це обітниця, дана лікарями, що вони будуть виконувати

свої обов'язки етично та чесно. У цьому документі міститься заклик не шкодити пацієнту, зберігати медичні таємниці та передавати медичні знання лише гідним. Гален, ще один видатний лікар античності, який жив у II столітті нашої ери, також підкреслював важливість етики в медицині. Він наполягав на необхідності постійного навчання та вдосконалення у медичній практиці, підкреслюючи, що лікар повинен працювати на благо пацієнтів, використовуючи весь свій досвід та знання. У ісламській медичній традиції, яка розвивалася згодом, також існували власні правила академічної доброчесності та медичної етики. Тексти, такі як "Коран" та роботи ісламських вчених, закликали до чесності, справедливості та милосердя у лікуванні та дослідженнях[6].

Ці давні вирази лікарів та етичні кодекси лягли в основу сучасної академічної доброчесності та медичної етики, нагадуючи про важливість відповідальності, чесності та етичної поведінки у науковій та лікувальній практиці. В епоху Просвітництва, з появою наукового методу, академічна доброчесність стала ще більш актуальною. Встановлення точності фактів у викладенні наукових експериментів визнавалися фундаментальними для наукового прогресу. У період Індустріальної революції і з розвитком технологій виникла потреба в стандартизації наукових досліджень та публікацій, що також сприяло зміцненню академічної доброчесності [7].

У ХХ столітті, з розширенням доступу до вищої освіти та розвитком наукових досліджень, питання академічної доброчесності набули ще більшої актуальності. Були створені різноманітні організації та кодекси, спрямовані на запобігання плагіату, фальсифікації даних та інших порушень [8].

У ХХІ столітті, з розвитком Інтернету та цифрових технологій, академічна доброчесність стикається з новими викликами, такими як електронний плагіат. Однак технології також пропонують нові інструменти для виявлення та запобігання академічним порушенням[9].

Академічна доброчесність має на меті формування чесності та етичної поведінки, що вбачає залучення студентів та викладачів до розуміння та дотримання високих етичних стандартів у навчанні, наукових дослідженнях та публікаціях. Запобігання плагіату, фальсифікації даних, допомога на іспитах, подання робіт інших як своїх та інші види обману сприяє попередженню академічного шахрайства. [10].

Розвиток критичного мислення та навичок дослідження заохочує здобувачів до самостійного аналізу, критичної оцінки джерел інформації та розробки власних аргументованих висновків.

Якість освіти та наукових досліджень забезпечується підтримкою стандартів, які гарантують надійність і вірогідність наукових результатів та освітніх досягнень. Захист авторських прав та інтелектуальної власності досягається вихованням поваги до чужої праці та відповідального використання інтелектуальних ресурсів [11].

Підтримка наукової спільноти, що втілюється у створенні середовища, де кожен учасник відчуває відповідальність за дотримання і підтримку принципів академічної доброчесності. Створення системи оцінки та контролю досягається розробкою і впровадженням механізмів оцінки та контролю за дотриманням академічної доброчесності на всіх рівнях освітнього процесу.

Завдання академічної доброчесності є фундаментальними для забезпечення якості освіти та наукових досліджень, формування професійної та моральної відповідальності серед студентів і науковців

Розмірковуючи про доброчесність маємо дати визначення, що ж вважається НЕ доброчесністю. Академічна недоброчесність у житті здобувача медичної освіти може

мати серйозні наслідки, оскільки вона підриває основу медичної етики та професіоналізму, що є критично важливими для майбутньої практики. Ось кілька основних видів академічної недоброчесності, з якими може зіткнутися здобувач медичної освіти [11].

Першим і тим, що найчастіше зустрічається, є плагіат. Це використання чужих робіт без належного визнання авторства: копіювання текстів з наукових статей, книг, інтернет-ресурсів без цитування або навіть подання чужих ідей як власних. Друге-фальсифікація та вигадкування даних. Створення або зміна даних у лабораторних роботах, дослідженнях або звітах, щоб результати виглядали краще, ніж вони є насправді[12-14].

Окремо слід відмітити, що співучасть у недоброчесності теж є злочином. Це може бути допомога іншим здобувачам у вчиненні академічних порушень, наприклад, надання власних робіт для копіювання або сприяння у підготовці до іспитів недоброчесним шляхом. Обман або шахрайство полягають у використанні заборонених матеріалів або пристроїв, заміна осіб під час онлайн-іспитів. Неналежна або неповна вказівка джерел інформації, які були використані при підготовці академічних робіт, призводить до порушень цитування джерел. Використання робіт з "банків робіт": подання робіт, куплених або взятих з інтернет-ресурсів, що спеціалізуються на продажі академічних робіт, як своїх власних[3, 5, 11].

Важливо розуміти, що академічна недоброчесність не лише шкодить репутації здобувача, але й підриває довіру до медичної професії в цілому. Медичні установи та університети часто мають сувору політику та наслідки для випадків академічної недоброчесності, включаючи дисциплінарні заходи, які можуть вплинути на подальшу кар'єру здобувача медичної освіти.

Формування принципів академічної доброчесності у здобувачів медичної освіти вимагає комплексного підходу, що включає різноманітні методи та інструменти. Слід зазначити декілька ключових механізмів, серед яких перше- це орієнтація на етику в навчальному плані, що включає інтеграцію питань та проблем академічної доброчесності у курси медичної освіти, забезпечення дискусій та аналізу складних етичних дилем. Необхідно розробляти «Кодекси доброчесності», які знайомлять здобувачів медичної освіти з основними принципами академічної та професійної етики, та до яких вони зобов'язуються дотримуватися[11, 13-14].

Проведення спеціалізованих тренінгів, семінарів та воркшопів з академічної доброчесності, плагіату, цитування та дослідницької етики для широкого загалу здобувачів дозволить більш детально ознайомитися із цим питанням. Також слід заохочувати усі види менторства та наставництва. Залучення досвідчених викладачів і професіоналів як менторів надає приклад для наслідування та підтримує у здобувачах освіти формування етичних засад. Враховуючи виклики, із якими стикається академічна спільнота, слід в використовувати спеціалізовані програми для перевірки наукових робіт на плагіат [10-12].

Залучення здобувачів медичної освіти до самостійної розробки правил сприяє зростанню їх відповідальності. Використовуючи систему винагород і відповідальності за дотримання принципів доброчесності підвищує відчуття відповідальності за їх порушення [11, 15-16].

Використання практичних вправ, таких як організація практичних занять, де здобувачі можуть вчитися працювати з даними чесно, аналізувати та представляти результати досліджень, сприяє підтриманню засад доброчесності. Розвиваючи критичне мислення у здобувачів медичної освіти, що передбачає самостійний аналіз, оцінку замість бездумного копіювання інформації, також йде на користь дотримання

добросесних засад. Необхідно також чітко окреслювати можливі штрафні наслідки за порушення принципів академічної добросесності. Вони можуть бути різні, в залежності від політики конкретної освітньої установи та тяжкості порушення. Наприклад, попередження (вербальне або письмове і встановлення наслідків подальших порушень), зниження оцінки (автоматичне зниження оцінки за завдання, курс або іспит, де було виявлено порушення), анулювання роботи (повне анулювання результатів за завдання або іспит, в яких було встановлено порушення), відрахування з курсу (навіть без можливості повторного проходження).

Дотримання принципів академічної добросесності є критично важливим, бо сприяє чесності та прозорості в освітньому процесі та наукових дослідженнях, забезпечуючи вірогідність та достовірність результатів. Це створює надійну основу для навчання, наукового пошуку та інновацій. [6,12,13].

Добросесність у навчанні та дослідженнях підтримує довіру суспільства до академічних інституцій та їхніх випускників. Це визначає цінність дипломів, ступенів та наукових звань, а також сприяє здоровому науковому діалогу та співпраці. [10].

В основі медичної та будь-якої іншої професії лежить етика. Притримуючись принципів академічної добросесності під час навчання, ми закладаємо основу для майбутньої професійної медичної діяльності, заснованої на етиці, чесності та відповідальності. Принципи академічної добросесності спонукають здобувачів до самостійного аналізу, дослідження та висновків, розвиваючи навички критичного мислення. Це не тільки підвищує академічні стандарти, але й готує здобувачів до вирішення складних проблем у реальному житті.

Таким чином, дотримання академічної добросесності не лише забезпечує справедливість та рівність у навчальному середовищі, але й готує морально стійких, відповідальних і компетентних фахівців, здатних забезпечити позитивний вплив на суспільство та професійну сферу [2,16].

Список використаних джерел:

1. Розширений глосарій термінів та понять ст. 42 "Академічна добросесність" Закону України "Про освіту" // Шкільна бібліотека плюс. – 2019. – № 3/4 (Лют.). – С. 9–21.
2. Про Рекомендації щодо запобігання академічного плагіату та його виявлення в наукових роботах : лист МОН України від 15.08.2018 року № 1/11-8681 // Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. – 2018. – № 9. – С. 85–89.
3. Щодо рекомендацій з академічної добросесності для закладів вищої освіти : лист МОН України від 23.10.2018 № 1/9-650 // Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. – 2018. – № 11. – С. 41–77.
4. Красюк Т. В. Розмежування аморального проступку та порушення академічної добросесності: правові проблеми / Т. В. Красюк, І. Е. Щеглаков // Право та інновації. – 2019. – № 4. – С. 40–49.
5. Єсипенко Д. Плагіат: толерований і токсичний / Дмитро Єсипенко // Дивослово. – 2019. – № 2. – С. 55–59.
6. Бойчук Д. Перевірка на плагіат: власний досвід / Дмитро Бойчук // Освіта України. – 2019. – № 25 (24 черв.). – С. 7.
7. Молчанова Т. Плагіат як явище у науковому просторі / Тетяна Молчанова // Дзвін. – 2021. – № 7. – С. 197–200.
8. Гвоздецька Б. Чинники недобросесної поведінки студентів у навчальному процесі / Богданна Гвоздецька // Вища школа. – 2019. – № 10. – С. 55–65.
9. Гречаник О. Є. Академічна добросесність учасників освітнього процесу / О. Є. Гречаник // Управління школою. – 2020. – № 7/9. – С. 24–33.
10. Горбань Ю. Бібліотека у грі: навчання інформаційної грамотності та запобігання плагіату / Ю. Горбань, О. Скаченко // Бібліотечний вісник. – 2019. – № 5. – С. 26–33.

11. Телегіна Л. П. Аналіз основних складових запровадження Закону України "Про освіту" / Л. П. Телегіна // Педагогічна майстерня. – 2019. – № 3(Берез.). – С. 4–11
12. Хамітов Н. Воля до наукової новизни як умова неможливості плагіату / Назін Хамітов // Вища освіта України. – 2018. – № 2. – С. 13–18.
13. Хома О. Ефективний опір науковця за умов морального розпаду наукових спільнот / Олег Хома // Філософська думка. – 2018. – № 1. – С. 47–52.
14. Дем'янчук О. О., Адамович І. В. Теоретичні засади використання інтерактивних технологій в навчальному процесі. Науковий вісник ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2020. Випуск 1 (46). – С.160-163.
15. Міжгалузеві диспути: динаміка та розвиток сучасних наукових досліджень 120 11. Рожнова Т. Є., Вадзюк С. Н., Наконечна С. С., Ратинська О. М. Інтерактивні методи навчання – шлях до підвищення ефективності освітнього процесу у медичних закладах вищої освіти // МЕДИЧНА ОСВІТА. 2020. № 1. С.51-59.
16. Шевчик Л. О. Застосування квесту як технології практико-орієнтованого навчання студентів медичних вишів / Л. О. Шевчик, Н. Я. Кравець // Медична освіта. – 2018. – № 3. – С. 78–81

